

Vyrų ir moterų deklaruojamos alergijos maistui skirtumai

Darbo autorius. Uršula Eva ŽIBORT (IV kursas)

Darbo vadovė. Prof. dr. Violeta KVEDARIENĖ, Krūtinės ligų, imunologijos ir alergologijos klinika, Klinikinės medicinos institutas ir Patologijos, teismo medicinos katedra, Biomedicinos institutas, Vilnius, Lietuva

Darbo tikslas. Nustatyti maisto alergijos paplitimą ir tendencijas tarp vyrų ir moterų.

Darbo metodika. 2023 metų rugsėjo – gruodžio mėnesį vykdyta anoniminė anketinė apklausa google, kurioje buvo apklausti 299 pilnamečiai asmenys. Atsakiusieji buvo suskirstyti į dvi grupes pagal lytį. Anketoje buvo klausiama apie alergines ligas (šienligę, bronchinę astmą, atopinį dermatitą), nepageidaujamas reakcijas į maistą. Buvo pateikti klausimai apie įsijautrinimą alergenams (karvės pienui, kiaušinio baltymui, žuviai ir jūros gėrybėms, javams, žemės ir medžių riešutams, sojai, žiedadulkėms). Duomenys buvo analizuoti naudojant Microsoft Excel ir R commander (v. 4.3.3.) programas. Rezultatai buvo vertinami kaip statistiškai reikšmingi, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Apklausoje dalyvavo 299 respondentai, moterys sudarė 83,3% (n=249), vyrai 16,7% (n=50). Didžiausią amžiaus grupę sudarė respondentai nuo 18 iki 25 metų amžiaus 39,8% (n=119), trečdalis respondentų 34,5% (n=103) buvo virš 45 metų amžiaus. 41,5% (n=124) apklaustųjų teigė, jog yra patyrę nepageidaujamų reakcijų į maistą. Daugiau nei trečdalis moterų patyrė nepageidaujamų reakcijų į maistą, tačiau rezultatai statistiškai reikšmingai nesiskiria tarp lyčių. Penktadalis respondentų turėjo maisto alergijų vaikystėje, moterys 17,4% (n= 52) beveik keturis kartus dažniau nei vyrai 4,7% (n=14). Nustatytas statistiškai reikšmingas ryšys tarp įsijautrinimo žiedadulkėms ir burnos alergijos simptomų ($p=0.005$). Analizuojant klausimus apie įsijautrinimą maisto alergenams, nustatyta, jog suaugę dažniausiai yra įsijautrinę karvės pienui ir žemės riešutams – 7% (n=21). Moterys dažniausiai yra alergiškos karvės pienui 6,7% (n=20), vyrai – žemės riešutams 1% (n=3). Penktadalis apklaustųjų 21,4% (n=64) nurodė, jog yra alergiški žiedadulkėms. Beveik penktadalis visų respondentų 18,4% (n=55) yra patyrę burnos alergijos simptomų, tačiau burnos alergijos simptomai nėra dažnesni nei vienai lyčiai. Tiek moterys 43,5% (n=27), tiek vyrai 9,7% (n=6) šienlige dažniau serga ankstyvą pavasarį. Nustatyta, jog sergantiems šienlige nepageidaujamos reakcijos į maistą pasitaiko dažniau ($p=0,001$). Sergantys šienlige yra dažniau įsijautrinę sojai, medžių ir žemės riešutams ($p < 0,001$). Sergamumas kitomis alerginėmis ligomis yra mažesnis lyginant su šienlige.

Bendrai tarp šeimos narių alergiškų maistui didžiausią grupę sudarė apklaustųjų vaikai 15,1% (n=45). Moterys nurodė, jog dažniausiai tarp šeimos narių alergiški yra jų vaikai 13,4% (n=40), vyrų – broliai ar seserys 2,3% (n=7).

Išvados. Daugiau nei trečdalis moterų teigė, jog buvo patyrę nepageidaujamų reakcijų į maistą. Kas penktas iš apklaustųjų turėjo maisto alergiją vaikystėje. Moterys dažniau yra įsijautrinusios karvės pienui, vyrai žemės riešutams, tačiau asmenų alergiškų maisto produktams buvo mažiau nei alergiškų žiedadulkėms. Sergamumas šienlige yra dažnesnis nei kitomis alerginėmis ligomis: bronchine astma ar atopiniu dermatitu. Abiems lytims sergamumas šienlige yra dažnesnis pavasarį.

Raktažodžiai. Alergija; Alergenai; Alergija maistui; Alergijos maistui skirtumai tarp lyčių.